



**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-1144/17-A

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní škola Novoborská
Sídlo	Novoborská 371, 190 00 Praha 9 - Strážkov
E-mail právnické osoby	skola@novoborska.cz
IČ	61381276
Identifikátor	600040526
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Tereza Štaubrová
Zřizovatel	Městská část Praha 9
Místo inspekční činnosti	Novoborská 371, 190 00 Praha 9 - Strážkov
Termín inspekční činnosti	24. 5. 2017 – 29. 5. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. a), b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Inspekční činnost byla vykonána na podnět podle § 174 odst. 6 školského zákona.

Charakteristika

Právnická osoba Základní škola Novoborská (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“), školní družiny (dále „ŠD“) a školní jídelny.

Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2010 došlo k nárůstu počtu žáků o 36 %, a tím i k navýšení počtu tříd. K 31. 3. 2017 se ve 34 třídách 1. – 9. ročníku ZŠ vzdělávalo 879 žáků. Nejvyšší povolený počet žáků byl využit na 84 %. V přípravné třídě se k termínu inspekční činnosti vzdělávalo 10 dětí. Zájmové vzdělávání bylo k 31. 10. 2016 poskytováno v 8 odděleních ŠD 234 účastníkům, její kapacita byla naplněna na 94 %.

Vzdělávání v ZŠ je realizováno podle Školního vzdělávacího programu (dále „ŠVP“) pro základní vzdělávání *Šance pro všechny, vždy a ve všem* a podporuje všestranný rozvoj osobnosti žáka v souladu s jeho osobním maximem. Důraz je kladen na propojování učiva (mezipředmětové bloky) a jeho aplikaci v praxi (specializované předměty). K prohloubení znalostí žáků 7. a 8. ročníku přispívají povinně volitelné předměty (Mediaální výchova v anglickém jazyce, Finanční gramotnost). Rozvoj jazykových kompetencí podporuje rozšířená nabídka cizích jazyků (kromě anglického je od 7. ročníku vyučován německý, francouzský nebo ruský). Všestranný rozvoj žáků podporují četné projekty a mimoškolní akce. Na ŠVP ZŠ vhodně navazuje ŠVP ŠD.

Škola má dlouholeté zkušenosti se vzděláváním žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“) a odlišným mateřským jazykem (dále „OMJ“).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“), jmenovaná do funkce od 1. 9. 2015, navázala na koncepci předchozího vedení a stanovila další cíle rozvoje školy. Část cílů se již podařila úspěšně realizovat (např. přepracování ŠVP ZŠ, zvýšení počtu členů týmu Školního poradenského pracoviště, realizované stavební úpravy). Modifikací vzdělávací nabídky bylo zkvalitněno vzdělávání ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a posíleny praktické dovednosti žáků (implementace vyučovacího předmětu Polytechnická výchova do 8. ročníku).

Systém řízení se postupně dotváří. Ředitelka ve své funkci využívá dlouholetou znalost prostředí školy. Uplatňuje demokratický styl řízení s cílem posílovat participaci pedagogů a žáků na chodu školy (*Žákovský parlament*). Jejich podněty jsou využívány ke zlepšení výchovně vzdělávacího procesu. Příkladem realizovaného návrhu žáků, je zapojení školy do projektu *Čtení pomáhá* na podporu znevýhodněné spolužačky; pedagogové iniciovali některé úpravy ŠVP ZŠ. V dubnu 2017 byla provedena autoevaluace školy. Vzhledem ke krátkému období od realizace byly souhrnné informace vyhodnoceny pouze částečně a k přijetí opatření na základě analýzy výsledků dosud nedošlo.

Organizační struktura odpovídá velikosti školy. Ředitelka účelně delegovala část kompetencí souvisejících s řízením na další pedagogické pracovníky (2 zástupkyně, vedoucí ŠD aj.), posílila spoluzodpovědnost pedagogů na chodu školy (přidělené funkce), změnila strukturu poradenského systému. Významným poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada, s níž projednává zásadní pedagogické dokumenty a záležitosti týkající se výchovně vzdělávacího procesu. Účinnost řízení zvyšuje zapojení metodických sdružení 1. a 2. stupně do organizace vzdělávání a kontroly naplňování ŠVP. Běžná kontrolní činnost je funkční, avšak mechanismy pro monitorování kvality výuky nejsou účinně nastaveny. Hospitační činnost je prioritně zaměřena na nové a začínající učitele, u vyučujících s delší pedagogickou praxí je její četnost nízká. Rovněž efektivita hospitační činnosti není dostatečná, neboť úroveň výuky není vyhodnocována v potřebné míře, vyučujícím nejsou poskytována konkrétní doporučení ke zkvalitňování jejich práce. Kontrola vývoje kvality vzdělávání probíhá výjimečně.

Kvalitu výchovně vzdělávacího procesu pozitivně ovlivňují navázané partnerské vztahy. Stěžejním partnerem jsou zákonní zástupci žáků, kterým jsou vytvářeny vhodné podmínky pro jejich účast na životě školy (*Rada rodičů*). Jejich podněty se škola zabývá a řeší (např. omezení používání mobilních telefonů žáky ve škole). Pro další rozvoj ZŠ je přínosná spolupráce se zřizovatelem (např. zapojení rodičů do výuky). Díky nově navázané spolupráci se střední odbornou školou se žáci seznamují s řemeslnou výrobou a prohlubují si své praktické dovednosti. Kooperace s dalšími subjekty (*English Link, Městská policie, Diakonie Broumov* aj.) je efektivně využívána např. k rozvoji jazykové gramotnosti, primární prevenci či podpoře sociálního citění žáků.

Personální podmínky umožňují naplňování ŠVP. Výchovně vzdělávací proces zajišťuje celkem 60 pedagogických pracovníků. Kvalifikační požadavky dané právními předpisy splňuje k termínu inspekční činnosti 83 % z nich. Z deseti pedagogů bez potřebné kvalifikace si osm doplňuje potřebné vzdělání studiem, jeden učitel splňuje požadavky zákonem stanovené výjimky vzhledem k věku a délce praxe. Jeden ze studujících pedagogů, který zahájil studium po 1. 1. 2015 a poslední z nekvalifikovaných vyučujících, jsou zaměstnáni na dobu nezbytně nutnou a v nezbytném rozsahu. Ředitelka prokázala, že hledá kvalifikovanou náhradu. Nekvalifikovanost některých vyučujících se projevila v nedostacích v průběhu vzdělávání. Pedagogický sbor je stabilizovaný, s rovnoměrným zastoupením zkušených a mladých učitelů s kratší pedagogickou praxí. Nově přichozím a začínajícím je poskytována potřebná pomoc (např. uvádějící učitel, individuální konzultace s vedením školy).

Vedení školy vytváří dobré podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, které je organizováno s ohledem na potřeby školy (bezpečnost a ochrana zdraví, strategie vyšetřování šikany, třídní management atd.). Prioritou je získání požadované kvalifikace k zajištění kvalitního vzdělávání. Na vlastní profesní rozvoj klade důraz i vedení školy (např. školský management).

Příznivé materiální podmínky umožňují úspěšnou realizaci ŠVP. Škola má bezbariérový přístup, pro žáky s tělesným postižením je k dispozici výtah a plošina. Zlepšování prostorových podmínek souvisejících s nárůstem počtu žáků škola zajišťuje budováním nového pavilonu. Učebny jsou průběžně vybavovány moderními technologiemi (dataprojektory ve většině tříd, 7 interaktivních tabulí aj.) a dalším výukovým materiálem. ZŠ účelně využívá odborné učebny (např. multimediální, počítačové, pro výuku fyziky, hudební výchovy či cizích jazyků) a keramickou dílnu. Velmi dobré podmínky pro výuku tělesné výchovy a další sportovní aktivity poskytují 3 tělocvičny, venkovní hřiště a multifunkční sportovní areál. Ke zvýšení kvality poskytovaného vzdělávání též přispívá prostorná studovna. Samostatné prostory vybavené vhodnými pomůckami a hračkami vytváří optimální podmínky pro zájmové vzdělávání.

Vedení školy věnuje pozornost zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. Vstup do budovy je kontrolován pracovníkem recepcce, oddělení ŠD jsou vybavena videotelefony. K ochraně zdraví žáků přispívá nadstandardně vybavená ošetrovna. Zdravý životní styl je podporován četnými ozdravnými akcemi a zapojením školy do programu *Mléko do škol*.

Efektivním vícezdrojovým financováním se daří zajistit plynulý chod školy i naplňování ŠVP. Poskytnuté finanční prostředky ze státního rozpočtu a od zřizovatele škola navyšuje vlastní doplňkovou činností. Spolu s prostředky z rozvojových programů a přijatých sponzorských darů je efektivně využívá ke zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání v *přípravné třídě* se vyznačovalo uplatňováním vhodných didaktických postupů připravujících děti ke zvládnutí nároků základního vzdělávání. Dětem byl poskytnut dostatečný prostor k rozvoji řečových dovedností, byly vedeny k samostatnosti. Přínosná byla pomoc asistenta pedagoga.

Vzdělávání na *1. stupni* rozvíjelo zejména kompetence k učení a komunikativní dovednosti, částečně též sociální a personální kompetence. Někteří pedagogové efektivně využívali didaktické hry (hra s přesmyčkami, pantomima), kterými podporovali zájem a aktivitu žáků. Většina vyučujících využívala přínosu motivační a formativní funkce hodnocení. Dynamiku některých hodin na *2. stupni* podpořilo zařazování mezipředmětových vazeb. Žáci byli vedeni k vyhledávání informací, rozvíjeny byly jejich vyjadřovací schopnosti. Motivační a formativní funkci hodnocení vyučující využili spíše ojediněle. Ve výuce v 9. ročnících dominovala samostatná práce žáků na finalizaci závěrečných absolventských prací a obhajob. Vyučující poskytovali žákům účinnou individuální pomoc, žáci prokazovali ucelené znalosti a schopnost pracovat s informacemi.

Společným pozitivním rysem výuky byla příjemná pracovní atmosféra a partnerský přístup vyučujících k žákům. Žáci prokazovali požadované vědomosti a převážně respektovali nastavená pravidla komunikace. Většina hospitovaných hodin měla promyšlenou strukturu s jasně definovaným vzdělávacím cílem. Účinnost výuky v řadě hodin zvyšovalo vhodné propojování probíraného učiva s praktickými příklady, k motivaci žáků napomáhaly zvolené názorné pomůcky (fotografie, mapy, živí domácí mazlíčci) či odkazy na reálné situace běžného života. Učitelé si převážně ověřovali, zda žáci učivu rozumí a v případě potřeby jim poskytovali účinnou pomoc. Většinou dbali na jazykovou kulturu a vhodně korigovali nespisovné vyjadřování žáků. Převažovala frontální forma výuky prostřednictvím řízeného rozhovoru doplněného samostatnou prací žáků.

V části zhlédnutých hodin se projevil didaktické nedostatky. Dominující aktivita na straně učitelů v kombinaci s méně častým využíváním skupinové práce nebo práce ve dvojicích vedla k poklesu aktivity žáků. Kvalitu vzdělávání snižovala malá pestrost zvolených metod a forem práce a nízká diferenciací zadávaných úkolů podle schopností a odlišného pracovního tempa jednotlivců (absence většího počtu úloh a složitějšího zadání pro nadané, redukce úkolů pro slabší žáky nebo žáky se SVP). Učitelé rovněž v dostatečné míře nevyužívali prostor pro sebehodnocení či vzájemné hodnocení, které by žákům umožnilo uvědomit si úroveň dosaženého pokroku. V závěrech hodin chybělo shrnutí a zhodnocení práce žáků. Didaktická technika zvyšující efektivitu a názornost výuky byla využívána spíše okrajově. Ve výuce anglického jazyka byl převážně podporován rozvoj receptivních řečových dovedností, konverzační aktivity účinně rozvíjející produktivní řečové dovednosti byly zařazovány ojediněle. U některých vyučujících se projevila nedostatečná znalost jazyka (fonetické, gramatické chyby) a oborové didaktiky předmětu (např. nadměrné používání českého jazyka).

K všestrannému rozvoji osobnosti žáků přispívají aktivity školy zařazované nad rámec výuky (např. školy v přírodě, exkurze, návštěvy divadelních představení). Škola realizuje četné celoškolské a oborové projekty (např. *Adopce na dálku*, školní časopis, *Knih mého srdce*, *Můj domov*, *Náš mateřský jazyk*), které účinně posilují schopnost kooperace žáků mezi oběma stupni, podporují jejich kreativitu, mezipředmětové vztahy a prosociální chování. Vhodná nabídka kroužků napomáhá rozvíjet nadání žáků v souladu s individuálními zájmy.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola má propracovaný systém zjišťování informací o výsledcích vzdělávání žáků. Od 2. ročníku systematicky zařazuje interní testování v paralelních třídách (srovnávací testy v hlavních předmětech). Postupové práce v matematice (testy, jejichž obtížnost je stupňována) píše žáci od 5. ročníku. Výsledky vzdělávání projednává pedagogická rada, přípravou a výsledky testování se zabývají také metodické orgány. Z předložených zápisů z jednání však není zřejmé, jaká konkrétní opatření byla na základě interní evaluace přijata. Informace o výsledcích vzdělávání žáků podává škola standardním způsobem. Je zajištěna včasná informovanost zákonných zástupců.

Bezproblémovou adaptaci žáků 1. ročníku pozitivně ovlivňují organizované návštěvy školy, vzdělávání v přípravné třídě, realizované adaptační kurzy a četné celoškolní projekty. Vzhledem ke snížení počtu tříd 6. ročníku škola ve školním roce 2016/2017 vhodně zařadila adaptační setkání žáků nově formovaných kolektivů s psychologkou a třídními učiteli.

Škola využívá propracovaný systém hodnocení získaných dovedností žáka v jednotlivých předmětech. Výsledná známka zahrnuje i míru zvládnutí klíčových kompetencí. Neúspěšným žákům je poskytována účinná pomoc (individuální konzultace, doučování), počet neprospívajících žáků ve sledovaném období nepřesáhl 1 %. V posledních dvou školních rocích se zvýšil počet neomluvených zameškaných hodin, avšak neomluvená absence se týká pouze jednotlivců, kteří se nedokázali přizpůsobit školnímu režimu. Pochvaly jako kladný motivační nástroj škola využívá v menší míře, převažují uložená kázeňská opatření.

Škola vytváří vhodné podmínky pro rozvoj individuálního nadání žáků prostřednictvím zapojení do sportovních, uměleckých a vědomostních soutěží a předmětových olympiád. Úspěšní žáci reprezentují školu ve vyšších kolech, nejčastěji dosahují úspěchů v matematických soutěžích (např. olympiáda, *Pangea*, *SpeedMath*, finanční gramotnost).

Škola má dobré podmínky pro zajištění funkčních poradenských služeb. Ve školním poradenském pracovišti (dále „ŠPP“) úzce spolupracují 2 výchovné poradkyně (pro 2. stupeň zastoupena ředitelkou), 2 metodici prevence sociálně patologických jevů a školní psychologka. Na práci užšího týmu ŠPP vhodně navazuje 6 speciálních pedagogů (převážně na pozicích třídních učitelů 1. stupně). Školní psychologka se efektivně spolupodílí na realizaci činností zaměřených na posílení pozitivní atmosféry ve třídách, ve spolupráci s třídními učiteli a metodiky prevence realizuje preventivní šetření vztahů v třídních kolektivech, poskytuje krizovou intervenci a individuální konzultace jednotlivcům. Kariérové poradenství je školou zajišťováno standardním způsobem.

Škole se daří předcházet studijnímu selhávání žáků se SVP a OMJ (individuální konzultace, doučování, nápravy). Účinnost podpory je zvyšována prostřednictvím vytvořených plánů pedagogické podpory (dále „PLPP“), individuálních vzdělávacích plánů a přínosné pomoci 3 asistentů pedagoga. Mechanismy vyhodnocování účinnosti poskytované podpory však nejsou plně funkční. Pouze některým žákům se SVP s přiznanými podpůrnými opatřeními 1. stupně podpory vytvořila škola PLPP (většinou je poskytována tzv. přímá podpora ve výuce). Žáci se SVP diagnostikovaní školským poradenským zařízením před 1. 9. 2016 se vzdělávají pouze v tzv. režimu zvýšené pozornosti. Účinnost poskytované podpory žákům se SVP je bez vytvořených PLPP obsahujících konkrétní cíle a postupy obtížně ověřitelná a není proto zajištěno, že bude dostatečná.

Významnou součástí práce ŠPP je prevence sociálně patologických jevů. Nastavené

mechanismy vytvářejí předpoklady k účinné prevenci vzniku rizikového chování žáků. K minimalizaci jeho výskytu přispívají anonymní dotazníky pravidelně předkládané žákům 2. a vyšších ročníků, které jsou následně vyhodnocovány. Ojedinelé případy výskytu sociálně patologických jevů jsou řešeny v počátečním stádiu a v souladu se školním řádem jsou důsledně uplatňována kázeňská opatření. Funkční preventivní systém je vhodně doplněn i četnými mimoškolními aktivitami posilujícími sociální vazby v třídních kolektivech.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Od posledního inspekčního hodnocení došlo ke změně na pozici ředitelky školy. Došlo k nárůstu počtu žáků a pedagogických pracovníků (včetně míry jejich kvalifikovanosti). Zřízena byla přípravná třída, zvýšil se počet odborníků působících v ŠPP. Diferencovaný přístup k žákům je i nadále uplatňován pouze částečně.

Silné stránky

- vzdělávání zaměřené na propojování učiva a jeho praktickou aplikaci
- četné celoškolní projekty přispívající k rozvoji osobnosti žáků

Slabé stránky

- nízká efektivita hospitační činnosti, hospitační činnost nevyúsťuje v konkrétní doporučení směřující ke zlepšení kvality vzdělávání
- nedostatečné využití didaktické techniky ve výuce
- malá diferenciaci výuky s ohledem na různé studijní předpoklady žáků

Příklady inspirativní praxe

- propracovaný klasifikační systém (vážený průměr výsledné známky obsahuje složku dovednostní a znalostní)

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- posílit hospitační činnost, zaměřovat ji tematicky, důsledně monitorovat posun kvality výuky
- uplatňovat sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků ve výuce
- zlepšit diferenciaci výuky vzhledem k žákům s různými studijními předpoklady
- zařazovat shrnutí probraného učiva do závěrů vyučovacích jednotek
- využít přínosu formativního a motivačního hodnocení
- začleňovat více konverzačních aktivit do výuky anglického jazyka
- posílit kladnou motivaci žáků prostřednictvím udělovaných pochval
- zlepšit analýzu výsledků vzdělávání a vyhodnocování účinnosti přijatých opatření
- vytvářet PLPP všem žákům s příznými podpůrnými opatřeními 1. nebo vyššího stupně podpory a žákům se SVP diagnostikovaným před 1. 9. 2016, a následně vyhodnocovat efektivitu poskytované podpory

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola Novoborská vydaná na základě usnesení Zastupitelstva Městské části Praha 9, č. 104/09 ze dne 17. 12. 1991
2. Jmenování do funkce ředitelky školy na základě usnesení Rady Městské části Praha 9, č. 311/15 ze dne 12. 6. 2015 s účinností od 1. 9. 2015
3. Rozhodnutí MŠMT ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízeních čj. MSMT-34163/2015-3, ze dne 30. 9. 2015, s účinností od 1. 10. 2015
4. Rozhodnutí MŠMT ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízeních čj. MSMT-13773/2016-3, ze dne 21. 4. 2016 s účinností od 1. 9. 2016
5. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Šance pro všechny, vždy a ve všem*, platný od 1. 9. 2016
6. Školní vzdělávací program školní družiny Základní školy Novoborská, platný od 1. 9. 2016
7. Školní řád, platný ve školním roce 2016/2017
8. Záznamy z jednání pedagogické rady vedené ve školních rocích 2015/2016 a 2016/2017 k termínu inspekce
9. Zápisy z jednání metodických sdružení a předmětových komisí ve školním roce 2016/2017 k termínu inspekce
10. Třídní knihy vedené ve školních rocích 2015/2016 a 2016/2017 k termínu inspekce
11. Rozvrh vyučovacích hodin pro školní rok 2016/2017 k termínu inspekce
12. Školní matrika k termínu inspekce
13. Personální složky pedagogických pracovníků ve školním roce 2016/2017 k termínu inspekce
14. Výroční zprávy školy za školní roky 2013/2014 až 2015/2016
15. Portfolio výchovné poradkyně a metodičky prevence vedené k termínu inspekce
16. Finanční vypořádání dotací MŠMT za rok 2016
17. Hlavní kniha účetnictví za rok 2016
18. Výkaz zisku a ztráty za rok 2016
19. Výstupy z účetnictví za rok 2016

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Kateřina Vlková, školní inspektorka	Kateřina Vlková v. r.
Mgr. Ing. Jana Čalová, školní inspektorka	Jana Čalová v. r.
Ing. Petr Hradecký, školní inspektor	Petr Hradecký v. r.
PaedDr. Jana Máchalová, školní inspektorka	Jana Máchalová v. r.
Mgr. Jiří Wagner, školní inspektor	Jiří Wagner v. r.
Bc. Šárka Snížková, kontrolní pracovnice	Šárka Snížková v. r.
Mgr. Veronika Doležilová, odborník na inkluzi	Veronika Doležilová v. r.

V Praze 19. 6. 2017

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. Tereza Štaubrová, ředitelka školy	Tereza Štaubrová v. r.
--	------------------------

V Praze 30. 6. 2017